

Vredništvo:
na Travniku št. 277. I. nadst. (ona
skripi tudi na razposiljanjista).
Prejembo so na plačilo vsakori
na škatlico izli v neslovenskem
jeziku.
Plača se za vsako, natisno vrsto
5 kr., če se opanjijo sijnaj
enkrat natisno, do dvakrat, 8
kr., do trikrat, 10 kr. sv. v.
Povrh tega do vsak kral 20
kr. za stempel.

DOMOVINA.

Izhaja vsak petek.
Naročnik s polnino vrednosti
na celo leto 2 gold., na pol leto
1 gold.
Naročnik pisni in rekvizitno
urj se pošilja v vrednosti.
Posrepi listi se prodajajo v
Gorici pri bukvarji g. Schar-
ter Travniku po 4 solde.

L I S T

posebno za primorsko-deželno, pa tudi aplah slovenske zadeve.

„Domovina“ za leto 1868.

Prvo leto „Domovina“ gre h koncu; II. leto trka na dur. O tem času je navada, da hodijo časniki od vrat do vrat koledovati. Poslijmo torej tudi „Domovina“ po Slovenskemu koledvat! Dobro arsedo ji Bog do, da bi veliko prikoledovala!

Nikoli ne duomi in taji, da mi Goričanje, mi čuvaji zahodne slovenske meje posebnega organa potrebujemo. Naše razmere so od razmer drugih — tudi slovenskih — dežel v marsičem tako različne, da jih inostranec, naj še tako dolgo med nami biva, malo kedaj razume. Med lomljenim belim zajcem na Krnu in brhko-gibeno šardelo pod vrtniki in oljčnimi bregovi nabrežinskimi: ni li to cel svet na malem — pravi mikrokosmos? In pa zdej, kdaj imajo Slavjani svoj organ, Tržičanje svoj časnik, Korotki svojo tlorovico nar. boljših slovenskih izdelkov, zdej, kdaj se sam Triglav giblje, vzdiguje, v Ljubljano napravlja, da bo s svojimi plakovi nasprotniki naše podiral: bi li mi Goričanje sami brez deželnega organa živitarili? To bi bilo, pač strančno!

Vendar pa, odkar selesni konj proti Ljubljani, Mariboru, Zadrebju puha, pomagam se, ja zelo stari, časnikar, Nanas in tudi Predel, nadjamo se, da v kratkem — v slovenski Slovenec in Slovane od dne do dne lazeje oklepa — in to siri „Domovini“ srd. Zatorej ne sme in ne more biti ona izklenjivo-lobalna organ. Pripovedovala bo tudi kaj, sed, kot kar, se z goriskega grada vidi. Novega programa pa ne mara plesti. Vse, kar spada v druge časnike, najde lahko tudi v „Dom.“ sobi prostorek. Nar. boljši program se naredi sam po dobrih spisih in dopisih.

Pravijo, da se spozna, ali je kak narod več ali manj omikan, po tem, da več ali manj myta (žaffe) porabi; mi pa pravimo, da se omika narodova naj bolje meri in presodi po tem, koliko naročnikov in čitateljev da štejejo daniki njegovi.

Letos je bila „Dom.“ s številom naročnikov zadovoljna; če jih bo tudi l. 1868 toliko, bomo se lahko hvalili. Vredništvo od svoje strani stori gotovo vse, da se „Dom.“ zboljša in povzdigne. Nar. veljavnejši tukajšnji rodoljubi so nam svojo pomoč obečali. Tudi za dopisnike smo poskrbeli ter nadjamo se, da bodo nekteri abecani nam sestavki anabiti tudi celo zunaj slovenskih mej pozornost zbujali.

Zal pa nam je, da moramo č. naročnikom nekoliko nepričakovanejša davka naložiti. „Domovina“ namreč ne bo več oproščena kolkovine, ampak štampilju podvržena. Zato smo prisiljeni jej ceno zvišati, in to tim več, ker je tudi papir zelo podražal. Ker se pa trdno zanašamo, da nam ne le vsi letošnji naročniki zvesti ostanejo, marveč, da se še veliko novih oglasi, zato bo „Domovina“ po novem letu v večji in lepši obliki izhajala; kajti izvorni njen greh ja bil, letat ta, da ja bila — premajhna in ni mogla vsem željam in potrebam zadostiti.

Veljala boče:

Po pošti za celo leta 2 gold.
„ „ „ pol leta 1 „ 60 kr. (sold.)
„ „ „ tret leta — 80 „

Za naročnike v Gorici, in okolici goriški, ako sami po-
-njo pošiljajo, za celo leto 2 gold. 50 kr.
„ „ „ pol leta 1 „ 30 „
„ „ „ tret „ 70 „

Za nošo na dom, ali kamor koli v mestu 30 kr.

V Gorici nabirata naročnike in prejemata naročnino tudi bukvarnica g. Schar-jeva in g. Štef. Bitežnik.

Prosimo, da bi se p. n. naročniki še pred novim letom oglašili, da bomo vedeli, koliko listov napraviti, in da ne bo zmešnjav pri razposiljanju.

Vredništvo.

X.

Ne samo takraj Donovo, v Panoniji, ampak tudi u-
nikraj te reke so pred Madžarskim prihodom Slovenci
prebivali. Toda o teh prebivavcih le malo povemo, ker
imamo več malo prostora.

Od Donove gor proti severo-vzhodu takraj Kar-
patov je bila slovenska kneževina s poglavitnim mestom
Nitra. Knez Pribina je tudi tam nekaj časa vladal. V
teh hribovskih krajih so pa še dandanašnji „sloven-
ski“ prebivavci. Ne imenujejo se sicer več Slovenci, am-
pak Slovaki, vendar jeziku svojemu ne pravijo „slo-
vaški“, ampak „slovenski“, kakor pri starem. Je pa tu-
di njih jezik našemu slovenskemu zelo podobniši, kot
drugih severnih bratov narečja.

In teh „slovenskih“ prebivavcev pod Karpati je
skoraj toliko, kolikor rojenih Madžarov na Ogorakem;
kajti njih dežela—dejo ji „hornonborske slovenske O-
kolie“—ni prazna, kakor Madžarske „pušte“, ampak
premočno obljudena.

Od Donove pri Buda-Pestu proti vzhodu in jugu
so stanovali tudi Slovenci, toda pomešani z divjimi, dru-
gorodnimi Bolgari, kterim so „pohlevno“ služili. Sčas-
oma so se ti Slovenci po svojih gospodarjih imenovali—
Bolgari; in dandanašnji so le pod tem imenom zna-
ni. Za ime so dali gospodarjem jezik. In tako so se sta-
ri Bolgari potopili v morju slovenskega jezika.

Teh—slovenskih—Bolgarov je bila silna množica.
Vsa dežela od sključene Donove do sred Erdolja, kjer
Bistrica (Bistritz) toče, se je klicala „Bulgaria unkray
Donove“— „Βουλγαρια ἐκείθεν τῶν ἰστροῦ“ (Beri: Leo
Gram, Georg. Mon.) In takraj Donove proti jugu so
prebivali Bolgari po vsi deželi do Carigrada (Konstan-
tinopol) in Soluna (Tesaloniko). Ta in una deželica, zla-
sti Macedonia, si je pridobila ime *Bulgarija* ali *Sloven-
nija* — „Ἐκλαβηνα ἢ Βουλγαρια“; (Beri: Leo Gramge
Gloss. med. graec. II. 1392.)

XI.

Po Madžarskem prihodu (l. 892.) je postala Ogor-
ska dežela vsa druga. Slovenci, zlasti Bolgari, so se mo-
rali umakniti iz stare domovine, pa dati prostora Mad-
žarom, ki so bili strah in groza vsem narodom že e-
mikane Eorope. „Deo se per talia hominum monstra
(Madžari) ulciscente de nobis“ (Beri: Epist. R. ad
Dadonem.)

IMENA IN PRIIMKI.

(Sp. A. Marušič. — Dalje; gl. II. 33, 35, 37, 38, 40, 43, 46, 47, 48, 49 in 50).

Staroslovenska in sploh
slovanska imena.

Kar se tiče imen na *slav*, naj opomnim, da se iz
njih patronymika izpoljujejo, namesto *slavic* lahko tudi
slalič, *salič* in *silič* staviš, n. p. Dobroslavio, Bogosla-
lic, Budisalič, Vojstilič, itd. — Pri končnici *ic* sem se
zavoljo tega dalj časa pomudil, ker je v goriški oko-
lici toliko priimkov na *ic* (ič). — Dalje imamo končni-
ce *st* p. Borut (starosk. *knes*), *nta* posebno v čeških
in poljskih imenih: Mil'nta; *dej* Dobrav; *ak*, Novak; *ik*
Malik, Mikšik. Veliko imen *sb* končuje na *'ko* ali *'k*,
p. Andruško, Benko, Bolko, Metelko, Stanko; — Bla-
žek, Mašek; *ž*. Milojka, Radojka. Dalje končnica *'h*, *ah*,
eh in *uh*: Smilech (p.), Brolih (č.), Vladuh (staroslov.
vojvoda). Končnice *ic* *ic*, *ica* so zelo navadne, p. Go-
dio, Milic, Stanic, Radovic, ž. Marica. Končnica *š*: Bra-
tuš (Bertoš-Bartoš), Miloš, Njegoš; *šč*: Petraš, Maraš;
šč: Mikeš, Lukeš, Pavoš; *šč*: Gruliš, Gostiš; *uš*: Mikuš,
Maruš, ž. Maruša, metronym. Marušič.

S temi in drugimi končnicami se zlagajo slovan-
ska osebna imena vseh narečij; temu se prilagajo bolj

te, drugemu (drugo) končnice; jaz sem le tisto navedel,
kterih nahajamo naj več.

Sostavljena imena.

Sostavljena imena obstojijo iz raznih razpolov go-
vora ali besednih planov. Prvi del imena obstoji iz
samostavnika (substantiva), pridevnika (adjektiva), pred-
loga (praeposicija), glagola, ali zanikavnice *ne*, drugi
del je večinoma samostavnik ali pridevnik. Glede na raz-
merje med 1. in 2. delom razpadajo sestavljena ime-
na na 4 vrste; v poslednjo teh vrst stojemo tako ime-
novana *svojivna sestavljena imena*, kterih je sila veliko
število. Svojivna jih zato imenujemo, ker naznanjajo,
da osebi kaj kot lastina pripada. Naševal jih bom ne-
koliko primorjajo jih, kolikor se da, sorodnim grškim in
nemškimi: Božidar (Theodoros), Boguslav (Theoklos,
starovinokonemški Ansmar ali Godomar); Bohusud
(Theokritos)—Bojaslav (Kleomachos, Wigmar), Boles-
lav (Agathoklos); Borživoj—ki ima vojakov za vojsko
pripravni (grški Andromachos), Volimir ali Velislav
po velikosti (Megaklos), Vladivoj, ki ima povelje nad
vojaki (Archestratos, Wulthari); Vojdrag, ki so mu vo-
jaki dragi (Philostratos); Vojslav (stvn. Herimar, g.
Stratoklōs). — Vojtōch, ki najde v vojakih tolažbo. Vra-
tislav, ki so vrča, beži;—Hnovomir; po srdu, jezi tako
imenuvan (Thymokles); — Gojmir (n. Fridmar) — Go-
slimir (Xenoklos); Daroslav (Kleodoros) — Dobislav,
močni mož (Androklos, stvn. Hartmar). Dobrovaj (Aga-
thostratos); Dobroslov, kakor Boleslav. Domabor (Asty-
machos; Domaslav (Astyoklos, stvn. Hiemar); Djurisav
t. j. Jurjev; — Kazimer—kaznovavec ali podučujoči;
Ljubivoj (Philostratos, stvn. Loobmar); Miloslav po us-
milnosti tako imenovan; Miroslav, Mirosljub; Mojmir; My-
slibor, ki na vojsko misli; Mščibor, ki se za maščo-
vanje bojuje (Tisimachos); Nogoslav—skrbni; Ostromir
(rus.) ojaštri; — Prvoslav (Protoklos) — Radoslav (Heto-
moklos); Ratibor, ki se v vojski bije; Rusomir; (Xan-
tiklos; Svatomir—(č.), Svjatoslav (r) (Hieroklos, stvn.
Hrosnitha; tudi Hieronymos, mogočni). — Sventopluk
(stvn. Folkswind), ki ima močno vojsko. — Stanislav
(Stanimir, Stojmir, Stojslav) trdno stoječi (Stesiklos);
Sondzivoj (p.), ki ljudstvo sodi (Demokritos) — Černomir;
Hvaliboh (Bohubval); Seibor, ki se s častjo bojuje (Ti-
mōmachos); Jaromir—Jaroslav, nagli (Thrasyklos ali
Thymokles).

(Dalje in konec prihodnjid.)

ŽUPANIJSKE ZADEVE.

Glas „Domovine“

vprijoče po Goriškem.

V poslednjem listu je priobčila „Dom“ dopis iz
Mirna, v katerem se nam naznanja želja ondašnjih ob-
činarjev, da bi jim županstvo zaneslo po sloven-
ski uradovale. Ako ravno si v tej reči naj bolje voliv-
ci sami pomagajo s tim, da si izvolijo za župana, za
podžupana in za starešine take moze, o kterih vejo,
da so pošteni in narodni, naj vendar tudi „Domovina“
par besedic spregovori. Kar poročemo, pa ne velja sa-
mo Mironcem, temuč vsem občinam, ktere so zadeva.

„Župan“! lepo, staro, častitljivo ime! — Že samo
to ime je vredno, da ga nosi le „mož“ v pravem po-
menu. Kdor je preveč „nobel“, in mu je bolj všeč i-
me „podeštat“ ali pa „pirgrmajster“, ta ni za vas, ta
diši po presmojenem: omodila ga je tujsčina, ne voli-
te ga! — Lastnosti pravega župana so, da je pošten,
pravičen, razumen, marljiv, skrbljiv, da ima za občino
(komun) srce, da ni častilakomen in bahač, da več z
dobrim zgledom ukazuje, kot z besedo in žuganjem.
Vera in postava morate mu biti svete, njina mora se
on prvi uklanjati, ako hoče, da bodo drugi njega in
ukaze njegove spoštovali. Lastnega dobička ne sme
iskati, marveč mora pripravljati biti, še celo marsikako
zgubo trpeti. Korist in blagostanje podložnih sosedov

mora mu biti prva, lastni njegov prid druga dolžnost. Da povrh tega mora biti *dober Slovenec*, se to samo razume. In če je mož naroden, boče tudi v narodnem duhu županoval. Kdor nima teh in enakih lastnost, naj ostane doma za kotom in naj se ne sili v občinsko zastopstvo.

Ali, da pravno je dostojljiva oseba in služba županova jako važna, vendar ni on še pravo jedro občinskega življenja in opravištva. To je marveč — *tajnik*. Tajnik (sekretar) je nevidni duh, ki mora župana in županstvo, starešinstvo in vse občinsko življenje prečinjati in oživljati. Tajnik mora opravila tako opravljati, da županu, starešinstvu, občini, deželni čast dela in občnemu napredku pot kaže in gladi. Žalibog pa, da je v tom oziru še veliko piškavoga in gnjilega, kakor drugod, tako tudi pri nas. Nekteri tajniki so le tuji najemniki, ali ošabni pa puhli „vodeži“, ki zlasti v narodnem oziru vse pokazijo, kar narodnjaki naši s trudom pridobijo in naredijo, ter še župana in starešino na krivo pot zapeljujejo. Ako hočemo, da bo boljše, morajo se narpopred tajniki spokoriti in spreobrniti. Starokopitna tuja pisava ni več za naše čase. Tajnik mora biti naroden, mora pu slovenski pisati. Stara navada ali razvada je res želožna srajca in jo je težko sleči; sleči jo pa vendar moramo, in, kakor v drugih rečeh razvade popuščamo, tako storimo tudi tukaj. — Ni li to smešno in neumno, da se v slovenskih županijah v neslovenskem jeziku piše? Kaj bi rekli Francozi, Nemci, Italijani, ko bi začeli njih tajniki na enkrat po slovenski pisati? Reklo bi se jim, da so znoreli. Taka je pri nas. Ni je večo neumnosti, kot neslovensko pisanje in uradovanje v domači županijski pisarnici čisto slovenske občine. — Tim bolj neumno in smešno je pa to zdaj, ko že celo cesarske uradnije slovensčino vpeljavajo. Ni davno, kar je došel n. pr. tukajšnji okrožni sodnji *vnos* opomin, da naj se pri obravnavah s Slovenci vsaj kar zatožence in priče izrečejo, po slovenski zapíše. Pri političkih okrajnih gosposkah se mora prav za prav zapisnik (protokol) tudi po slovenski pisati, in, če se hoče v drugem jeziku pisati, mora (slovenski) deleženec popred v to privoliti, in se mora to, da je privolil, v protokol zapisati. V tem tedaj ko deželni odbor in kolikor toliko cesarske uradnije po slovenski uradujejo, bodo li samo naši županijski tajniki imeli privilegi še slovensčino zanemarjati? — Če niso vajeni pisati slovenski, naj se udijo, saj tudi druga še veliko viša gospoda tako dela. *) Tega nihče ne tirja, da bi morali že jutre vse na tanko znati, ali začeti morajo enkrat. Resne volje je treba in da se dajo kaj *podučiti*, potle že pojde. Kdor se hoče učiti plavati, mora iti v vodo: tako naj se tudi tajniki pisanja enkrat *lotijo*. — Ko bi bil pa kak tujec v starešinstvu, naj se vda večini in naj pomisli, da on sam ni občina, in, če mu ni prav, naj pa odstopi. To ne gre več, da bi naši župani in tajniki, ki jih slovenski kmet plačuje, naše vasi še na dalje na naše stroške potujčevali.

Na to glejte, na to silite slovenski župani, starešine in občinarji, da tajniki svojo dolžnost storé, pa bo v kratkem vse prav.

DOPISL

Govor

predsednika čitalnice *Rihenberške*, pred. gosp. župnika
Iv. Nep. Pirc-a 10. novembra t. l.

(Konec)

Ravno omenjena slovenska društva so se proročila v poznejši dobi v Slovenske ali narodne Čitalnice, katerih blagi namen je čitanje ali branje slovenskih in

*) Okrajni predstojnik goriške okolice n. pr., namestništveni svetovavec g. bar. Kúbeck se že nekaj let prav marljivo slovensčino uči; on ni rejen Slovenec, pa vendar ta akta po slovenski rečuje. Vr.

druzih časnikov, prebiranje dobrih bukav, podučivnih slovenskih knjig in spisov v narodnem duhu. Pravi način slovenskih Čitalnic menda pa tudi drugi biti ne more, kot ta, da se njihovi društveniki v prostih urah bratovsko shajajo, in prav po domače pogovarjajo o znanstvenih rečeh, zadovoljili pametno in modro kmetovanje, zboljšanje vino-sadje in sviloroje, in vrh tega še o mnogoterih družih predmetih, ki spadajo v rokodelstvo, umetnijo in obrtnijo: sploh merčih na napredek in blagor naroda in ljube domovine naše.

Enak namen, slavna gospodališna tudi naša mlada Čitalnica, katero danes slovesno in sijajno odpiramo. Ne bodemo je prištevali družim vrlim sestricam na slovenski zemlji, ktere stojé že na močvih in krepkih nogah, in štejejo med svojimi udi može znane učnosti, polne narodnega značaja, take domorođce, ki so že dospeli na visoko stopinjo mnogovrstnih ved, omiko in izobraženosti. Naša narodna Čitalnica, ki stopi danes v kolo svojih slavni sestic, se je že le komaj rodila, je torej še šibko dete in nezmožno, katero potrebuje skrbno gojitvo in pristojnih združenih moči k svojemu razvitku in obstanku. Nadjam se vendar le, da vsejano dobro seme bode na slovenski zemlji plodno kalilo, lepo čvrsto rastlo in razeljeni blagi sad prinašalo v duševni prid in občni blagor naše farne srenje, prijazno nam okolico in celo predrago domovine.

Ne bodemo se vtikali v političke in vladne reči, ne v stvari in opravke, ki nas nikakor ne zadevajo; nobenemu narodu nečemo kratiti niti kaliti njihovih pravic; temveč le naš napredek in naša ter naših slovenskih bratov omika, naj bolj pa izobraževanje nadopolne mladine naše bode edino merilo in vodilo vsega našega početja.

Naprej tedaj slovenski bratje, le naprej, to bodi naše gesto! kajti, kdor v sedanjih časih ne napreduje, zaostaja; kdor pa dananas zaostaja, blagostanje in pravo srečo prodaja. Gospoda moja! veselejša in srečnejša bodočnost se nam obeta; le naprej torej! Da ne zaostaneš, človek; pomagaj si sam, in Bog ti pomagal bode! *Vse pa za vero, Cesarja in domovino!*

Bog živi in mnogo let srečnega ohrani Njibovo Veličanstvo, našega presvetlega Cesarja Frančiška Jožefa! — Bog živi vrli slovenski narod! Bog živi vas, draga gospoda, in Slovence vse! Živili vsi Slovani, Bogu in Cesarju zvesto ndani!

Iz Trsta je došlo vredništva to-le

Oznanilo.

Da bi se ljudstvu znižala cena mesa, sklenil je mestni odbor napraviti semnje za klavno živino v okolični vasi na Občini. Oznanja se tedaj vsem, da bodo semnji za klavno živino vsak četrtek v vasi Občini, i da se začnó z mesecem januarjem leta 1868. Pristavlja se, da, ako bi padel semenj na praznik, ima se prestaviti na prvi delavnik po prazniku.

V polajšanje živinskem prodajalcem se opazuje, da bodo oproščeni od občinskega davka za vpeljavo, ki bi se moral po postavi dajati takrat, ko se živina pripelje v tržaško okolico za prevožnjo.

Vendar morajo živinski prodajalci zavoljo kontrole uložiti na mejni postaji (kontini), ko peljejo živino v mestno okolico, en goldinar od vola ali krave, in to zato, da so obvezani oglasiti se na mejni postaji, ter naznaniti blago, da dobé kontrolno boleto, a katero podovršenom semnji uloženi denar nazaj dobodo.

Semenj na Občini po imel tudi to prednost, da se ne bode plačevala stojnina (Standgeld), kakor po družih semnjih.

Od mestnega Magistrafa.

Trst, 28. novembra 1867.

16. decembra. — p — Včeraj 15. t. m. smo si izvolili enoglasno za novega župana naše občine, s katero je zedinjeno tudi Gradišče, *) gosp. *Andreja Lašiča*, posestnika, ker se je bil poprejani (že čez 17 let služil župan), visokorodni gosp. grof Anton Strasoldo; že 2 mesca pred temi novimi volitvami zavoljo starosti in bolehnosti odpovedal. — Ko so bili izvoljeni še prvi svetovavci gg. I. Pahor in I. Jilok za Ronče in Fr. Kodrič za Gradišče, so vsi po navadi prisegli in se je novoizvoljeni župan volivcem za izkazano mu zaupanje zahvalil in pristavil, da nerad to sltno in težavno opravilo prevzame, ker ima že preobilno lastnih. — Po končani volitvi se je v. ō. gosp. fajmošter Fr. Pečenko v imenu vsih g. grofa, kateri ga je pisмено za to naprosil, zahvalil sbranim odbornikom in vsem prebivavcem cele občine (v kateri je grof prvi veliki posestnik in cerkveni patron) za dolgoletno izkazano mu zaupanje, ter zatrdil slovesno, da hoče tudi zanjprej še do smrti ostati prijatelj vsem in brat njim, ki od njega kaj želijo itd. Vsi prienoči (bilo jih je lepo število) osupnjeni po tej pozivnosti in očetovski ljubezni vis. gosp. grofa do svoje občine, začenejo mu gromovito „slava“ in „živjo.“ — Na to, spoznavši vsi odborniki, da je veliko več občina vis. gosp. grofu hvaloznost dolžna za toliko dobrot, ki ji jih je skoz več let izkazaval, so mu napravili po nasvetu gosp. fajmoštra pri tej priliki lepo zahvalno pismo, katero se mu je s številnimi podpisi brž poklonilo. — Čudno se pa mora zdeti, da so še nekteri tako slepi ali hudobni, da nečejo spoznati dobrot, ktere je leta in leta g. grof občini izkazoval: Opravljal je sam ne le brez plačila vsa županska opravila in vse pisarije, temuž dal je še tudi prostor za občinske seje, za pisarnico, za šolo, za učiteljevo stanovanje; ukupil je vsako leto iz svojega solška darila, skrbel je sam za lesen most čez Ipavo, plačeval skoraj sam občinskega posla itd.; vse to v prid celej občini. Kar je po posameznem dobrega storil, ni mogoče tu naštet; naj mu bodo torej tu vse občinske zahvale izrečene! Nekteri vse to le pod nič stavijo, ali zato, ker je to navadno plačilo sveta, ali pa zato, ker navadno ljudje le to obrajtajo, kar si težko prislužijo in za denar kupijo? — (Konec prih.)

V Gradcu 16. decembra. — Tudi tu v Gradcu se je praznoval *Prešernov god* prav slovesno. Besedo v ta namen je napravilo tukajšnje slovensko dijaško društvo „Slovenija“, in je povabilo k njej Dalmatince, Srbe, in tukaj bivajoče Čehce. Program te veselice je bil priméren in se je dal z navdušenjem izpeljati, ker bilo je nazočih čez 150 glav. Žalibog, da pri enakih veselicah ne vidimo tudi našega krasnega spola. Temu je pa najbrže to vzrok, ker imajo nemške korporacije pri enakih večernih veselicah navado preveč piti**), česar se ženske tudi pri naših bojé. Pri nas tega ni: naši dijaci dobro vedó, da se morajo pripravljati za druga opravila, kakor za to, da bi dobro jedli in pili, ker nam je čast in delo prepovedano, da našim potomcem to še le pridobimo, kar Nemci že uživajo. Nemški dijaci torej lahko lahubujejo, slovanaki bojo delali. Vendar iz rečenih besedi marsikteri Vaših čitateljev ne bo spoznal, kako se obnašajo nemški dijaci na vsenčilihčih. Vdeleževal se bom, torej večasih njihovih veselie, in potem vam bom narisal kip, kako da so. Tudi o naših dijacih sčasoma kaj več povém.

Tukaj se snuje nov politiški časnik. Hočemo videti, kakšen bo. Pravijo, da bo Slovanom pravičen, iména

*) „Gradiškata“ je videti polasčeno ime; tukajšnji imenujejo to vas naj navadnije le „Gradišče“, od ktereга razločujo je „Gradiško“ (mesto) s tem, da mu pravijo *Laško Gradišče*.
**) So va, da to je le kralj? Vr.

škofovo; potem univerzitalnoga profesorja *Manson-a* in *Weiss-a* so nam, za to porok *).

DOMAČA VEST.

V *St. Petru* pri *Górici* na grčih sv. *Marka* so naloteli ni davno po naključni na *stare mrtvaške vrče* (*urne*) in na vse polno *starega orožja in orokja*. *Cesar-ski starinski kabinet* na *Dunaji* je izrekel, da je to *keltiško orožje* iz 2-3. stoletja pred *Kristusom*. *Lastnik* teh starin (kterih je bilo okoli 400 funtov), *grof Coronini* je podaril nekoliko *Nj. Vol. cesarju*, za *cesarski starinski kabinet*; ostalo pride v *goriški d. muzej*. (Več o tem prihodnjik Vr.)

DRŽAVNI ZBOR.

Kar je, jel *Tako* zdaj že lahko izdihnemo: *šmarna poravnava s Ogrji* je na *Dunaji* in v *Paštu* dognana, v *zbornicah poslancev* namreč. Ker pa *gospojski zborici*, *ogerska* in *naša*, *spodnjima zbornicama* danes ali jutro gotovo pritrđito, imejmo to naj *važnejšo reč* za *opravljenost Dualizem* je *kronan*! da bi tudi le *sredno živol* in *vladal*! Rekli smo unikat, da je *dunajsko zbornico odbor* za *poravnavo dvoje predlogov zbornici poslancev* ponudil: *enega* v imenu *večine* *odsekov*, *druzega* v imenu *manjšine*; v *poslednje* imenu je *poročeval Skene*. *Tako* *debelih* so *zborniki* in *ministri* še *malokodaj* *slidali*, kakor v *toj obravnavi* iz *Skeno-tovih nast.* V *prevažnih* *debatah* v *poravnavi* je *padla* tudi *kaka grozopolna beseda* o *bankrotu* (*falimentu*) *državnem*; tudi *predlogu manjšinemu* se je *očitalo*, da na *to čika* in *meri*. *Slovenski poslanci Černo, g. Barbo, Lípold, Toman*, so *glasovali* za *manjšinin nasvet*, *kteremu* je *vseh skup 81 zbornikov* *pritrđilo*. *Jedro manjšinnega predloga* je: *Mi* ne *moremo* *tačega bremena* po *nikakem* *prevzeti* in *nositi*, *torej*: ali *moramo* na *ogerska ramo* *na več zavaliti*, ali *pa* — (*bankrot!*?). *Večina* *pa* *misi* tako: *Res* je *breme* *pretežko*, *pa* *še* *hujša nesreča* bi *bila*, ko bi se *poravnava* in *porazumenje* z *Ogrji* *zdaj* na *zadnje* *podrlo*; *izvolimo* *rajši* *manje zlo*: *prevzemi* *mo* *težko* *bütero* *davkov* in *plačil*, *znabiti*, da *nam* *bo* *vendarle* *mogoče* *jih* *nositi*, in *pa* *morebiti*, da *se* *bo* *da* *lo* v *prihodnje* *to* *breme* *kaj* *zljajšati*. *Obveljal* je *predlog večine*. — V *ogerski* *spodnji zbornici* se je *vlekla* *obraynava* *zastran* *donášanja* za *državni dolg* *skoz 9 sej*, od *7. do 16. t. m.* *Skupnega državnega dolga* *preva* *mejo* *Ogri* *30 milijonov*.

OGLED PO SVETU.

Ta *teden* *še* *pravijo* *časniki* — *potrdi* *cesar* *popravljeno ustavo*, *4 glavne* *postavbe* in *postavbe* *zadeva* *jočo* *poravnava* *s Ogerskim*; *polle* *dobimo* *novu ustavo*, *odgovorna* *ministra* *za* *naše* (*neogerske*) *delala*, *vzeto* (*kakor* *je* *konstitucijska šega*) *izmed* *zborove* *večine*. V *italijanskem parlamentu* v *Floranciji* se *pojs* *še* *vedno* *stara* *pesem*: *Málijc* *stora* *itacé* *Kim*, *iz* *Parisa* *so* *pa* *odmeva*: *Na* *bo* *nič!* *Ves* *svet* *pa* *si* *čisli* in *popra* *šuje*: *Kako* *tedaj* *bo?* *Pri* *volitvah* *za* *deželni zbor* *na* *Hrovaškem* *zmagavajo* *sploh* *Madžjaroni*.

Na *Dunaji* je *ustrelil* *nek* *ptuji* *telegrafski uradnik* *nar* *popred* *ženo* in *troje* *otrok* in *poslednjik* *saméga* *sebe*.

Borsni kurs na Dunaji 18. t. m. *Metaliques* 56:70; *narodno posojilo* 65:10; *London* 121:25; *adžjo srebra* 119:25; *ekini* 5:76.

*) Unikat poslano bo čakale po Vaši želji za po novem letu. Vr.